

Savanorių pr. 1; Kaunas, LT-44255; Tel. 8 615 78501

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
A. Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius

2017 m. rugpjūčio 21 d.
Nr. 19-B/19

Socialinės apsaugos ir darbo viceministrei
Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijos pirmininkei
Eglei Radišauskienei

Moterų ir vyrų lygybės skyrius vedėjai
Ritai Žemaitytei-Tack

Dėl priemonių Moterų ir vyrų lygių galimybių 2018 – 2021 metų programai

Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos (toliau MVLG) įgyvendinimo veiksmų planas 2015–2017 metams (I skyrius, 3 punktas) numatė, kad „*Atsakingiems vykdytojams rekomenduojama priemonės įgyvendinti bendradarbiaujant su moterų nevyriausybinėmis organizacijomis, socialiniais partneriais (profesinėmis sąjungomis ir darbdavių organizacijomis), universitetų lyčių studijų centrais, savivaldybėmis, organizuojant projektų atrankos konkursus Veiksmų plano priemonėms įgyvendinti*“.

Vykdam priemonės suplanuotas 2015-2017 metais trūko ministerijų bendradarbiavimo su minėtomis institucijomis. Tokiose 2015-2017 metų priemonėse, kaip: 1.3; 1.7; 1.9; 1.15; 1.16; 2.1; 2.2; 3.3; 3.4; 4.2; 4.5; 4.6; 4.7; 5.4; 5.6; 5.7; 5.8; 6.2; 9.1; 10.1; 11.1; 11.2; 12.1; 12.2; 12.3; 14.1; 15.1; 16.1; 17.1; 17.2; 18.2; 19.2 nebuvo numatytas moterų nevyriausybinių organizacijų ar universitetų lyčių studijų centrų dalyvavimas. Raginame į tai atkreipti dėmesį ir:

1. Rengiant naują 2018 – 2021 metų veiksmų planą būtų tikslinga kiekvienoje priemonėje nurodyti ne tik už konkrečią priemonę atsakingą ministeriją bet ir konkretizuoti su kokiomis organizacijomis atsakinga ministerija bendradarbiaus, įgyvendindama atitinkamas priemones (moterų ir vyrų lygybės srityje dirbančios nevyriausybines organizacijos, socialiniai partneriai ar pan.) bei vykdyti bendradarbiavimo stebėseną.

2. Manome, kad MVLG programos įgyvendinimo veiksmų planas ir veiksmų plano priemonės, skirtos teisės aktų pokyčiams inicijuoti ar vertinti taip pat turėtų būti vykdomos bendradarbiaujant su moterų ir vyrų lygybės srityje dirbančiomis NVO, todėl šios NVO turi būti nurodytos prie daugumos priemonių vykdytojų.

3. Dauguma ministerijų, įgyvendindamos numatytas priemones, lėšų išoriniams tiekėjams, įskaitant ir nevyriausybinės organizacijas, neskyrė, tokiu būdu apribodami priemonių įgyvendinimo įvairiapusiškumą. Ši problema turėtų būti aptarta MVLG komisijoje, rengiant naująjį veiksmų planą, pasiūlant priimti nevyriausybiniams organizacijoms palankesnius sprendimus.

Siūlomos priemonės, kurios papildo 2015-2017 metų MVLG programos įgyvendinimo veiksmų plane ir veiksmų plano priemones:

1. Kiekvienos ministerijos įgyvendintų priemonių rezultatų nepriklausomas (išorinis) vertinimas. Tokį vertinimą galėtų atlikti moterų ir vyrų lygybės srityje dirbančios NVO kartu su universitetų lyčių studijų centrais. Tikslas- įvertinti ar pasiektas numatytas rezultatas, kurios priemonės pasiteisino, o kurios ne ir jų galima atsisakyti ar keisti į efektyvesnes priemones. Finansavimą išoriniam priemonių įgyvendinimo rezultatų vertinimui kasmet turi numatyti kiekviena ministerija, atsakinga už priemonių įgyvendinimą.

Atsakingi vykdytojai – kiekviena ministerija, kartu su NVO bei lyčių studijų centrais.

2. Išbandyti moterų ir vyrų lygybės srityje dirbančių nevyriausybinių organizacijų institucinę paramą, kaip tai siūlo Lietuvos moterų lobistinė organizacija.

Atsakingi vykdytojai – SADM, Lietuvos moterų lobistinė organizacija.

3. Įvertinti lyčių lygybės aspektu aukštojo mokslo reformą, pasitelkiant išorinius ekspertus iš NVO ir lyčių studijų centrų.

Atsakingi vykdytojai - ŠMM, SADM, NVO, universitetų lyčių studijų centrai.

4. Organizuoti mokymus pedagogams ir švietimo darbuotojams apie lyčių lygybę ir stereotipų šalinimą.

Atsakingas vykdytojas - ŠMM bendradarbiaudama su NVO.

5. Organizuoti lyčių lygybės gerosios patirties sklaidos renginius valstybinėms ir privačioms įmonėms, socialiniams partneriams tema: šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas, lyčių aspekto integravimas įmonių socialinėje atsakomybėje ir socialinėje partnerystėje.

Atsakingi vykdytojai – Ūkio ministerija ir SADM, bendradarbiaujant su NVO.

6. Parengti mokymo programą darbdaviams apie darbų ir pareigybių vertinimo metodikos taikymą bei užsienio šalių gerąsias praktikas taikant vienodo užmokesčio už vienodą ar vienodos vertės darbą principą. Sukurti gerųjų praktikų rinkinį apie įmones, taikančias aiškias ir skaidrias atlyginimų nustatymo metodikas. Pagal parengtą programą organizuoti mokymus darbdaviams.

Atsakingi vykdytojai – SADM, NVO.

7. Parengti mokymo programas dėl naujų darbo kodekso straipsnių, susijusių su lyčių lygybe, ir pagal jas apmokyti: darbo inspekcijų darbuotojus, darbdavius, personalo skyriaus darbuotojus.

Atsakingi vykdytojai – SADM, NVO.

8. Patobulinti mokymo programą apie lyčių lygybės planavimą darbovietėse įtraukiant naujojo darbo kodekso nuostatas, susijusias su moterų ir vyrų lygybe, kurioje būtų įtrauktos praktinės konsultacijos, skirtos išanalizuoti įmonių situaciją bei pasiruošti lyčių lygybės planų parengimui. Organizuoti mokymus valstybinėms ir privačioms įmonėms, socialiniams partneriams apie lyčių lygybės darbovietėse planavimą, jo naudą bei efektyvumą.

Atsakingas vykdytojas – SADM bendradarbiaudama su NVO.

9. Organizuoti konsultacijas įmonėms kaip parengti lyčių lygybės planus darbovietėse.

Atsakingas vykdytojas – SADM bendradarbiaudama su NVO

10. Organizuoti informacinę kompaniją, kurios tikslas viešinti būtinybę profesionaliai parengtiems lyčių lygybės planams.

Atsakingas vykdytojas – SADM bendradarbiaudama su NVO.

11. Skatinti socialinės atsakomybės įmones bendradarbiauti su lyčių lygybės ekspertais rengiant lyčių lygybės planus. Organizuoti periodinius lyčių lygybės mokymus/diskusijas trišalei tarybai.

Atsakingas vykdytojas – SADM kartu su moterų NVO ir universitetų lyčių studijų centrais.

12. Suderinti ir patvirtinti konkurso, skirto apdovanoti geriausių lyčių lygybės priemonių, suplanuotų ir įgyvendintų savivaldybės strateginiuose veiklos arba plėtros planuose, nuostatus. Organizuoti kasmetinius apdovanojimus ir juos viešinti.

Atsakingas vykdytojas – SADM bendradarbiaudama su NVO.

13. Organizuoti visuomenės informavimo priemones, skatinant vyrus įsitraukti į vaikų priežiūrą, bei keisti darbdavių stereotipinį požiūrį į šeimą turinčią mažamečių vaikų.

Atsakingas vykdytojas – SADM kartu su NVO ir universitetiniais lyčių studijų centrais.

14. Sukurti darbo grupę kurios tikslas paruošti pataisas įstatymui dėl LR Ligos ir motinystės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo.

Atsakingas vykdytojas – SADM kartu su NVO ir universitetiniais lyčių studijų centrais.

15. Organizuoti informacinius renginius migrantams ir pabėgėliams apie lyčių lygybę kaip ES fundamentaliąją vertybę.

Atsakingas vykdytojas – SADM bendradarbiaudama su NVO.

16. Organizuoti renginius moterims migrantėms ir pabėgėlėms siekiant jų įgalinimo ir supažindinimo su Europos lyčių lygybės politika.

Atsakingas vykdytojas – SADM bendradarbiaudama su NVO.

17. Integruoti ir įgyvendinti lyčių lygybės priemonės jaunimo politikoje.

Atsakingas vykdytojas – SADM, ŠMM bendradarbiaudama su NVO.

18. Užtikrinti efektyvų Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo, nustatančio visų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigą įgyvendinti programas ir priemones lyčių lygybei siekti, laikymąsi.

- a) atlikti valstybės ir savivaldybių institucijų vykdomų/turimų vykdyti programų ir priemonių apžvalgą ir vertinimą;
- b) parengti rekomendacijas dėl tolesnio tokių programų/priemonių įgyvendinimo;
- c) numatyti/taikyti įstatyme numatytas sankcijas už šių pareigų nevykdymą.

Atsakingas vykdytojas – SADM, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba bendradarbiaudama su NVO.

19. Numatyti ko-finansavimą moterų nevyriausybinėms organizacijoms projektams, teikiama pagal įvairias ES ir tarptautines programas, visų pirma Teisių, lygybės ir pilietybės (Right, equality and citizenship) ir Justice programą.

Atsakingi vykdytojai – SADM, TM.

20. Užtikrinti efektyvų skaidrumo ir bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijoms principo įgyvendinimą rengiant konkursinius dokumentus projektams, remiamiems vystomojo bendradarbiavimo lėšomis. (pvz., konkurso nuostatuose stokojama nuostatos, kad nelaimėjusioms organizacijoms būtų pranešamos konkrečios priežastys/projekto trūkumai, dėl kurių projektas nebuvo finansuotas).

Atsakingi vykdytojai – URM, SADM.

21. Inicijuoti mokesčių sistemos bei mokesčių reformų vertinimą lyčių lygybės aspektu.

Atsakingi vykdytojai – LR finansų ministerija kartu su NVO ir universitetiniais lyčių studijų centrais.

Kuriant bei įgyvendinant programas bei priemones laikytis tęstinumo, nuoseklumo ir koreliacijos su susijusiomis programomis principų.

Lietuvos moterų lobistinė organizacijos pirmininkė

Audronė Kisielienė